

NOVA DOBA

Študijska knjižnica

dolž. iztis

Ljubljana

Stane letno 48 Din, mesečno 4 Din, za inozemstvo letno 120 Din.
— Oglasi za nam višine stolpca 40 p. Reklame med tekstem, osmrtnice in zahvale 50 p. Posamezna številka stane 50 p.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmayerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravištvo Strossmayerjeva ul. št. 1 pritličje. Telefon št. 65.
Račun kr. pošnega čekovnega urada štev. 10.066.

Celje, 2. septembra 1922.

V nedeljo 3. septembra se sestanejo v Celju delegati demokratske stranke mariborske oblasti, da se posvetujejo o važnih gospodarskih in političnih vprašanjih naše ožje domovine. Naš zbor se vrši v Celju, ki je bilo od nekdanj živno ognjišče in žarišče idej, ki tvorijo program dela naše jugoslovanske demokratske stranke.

Rojstvo naše stranke spada v ono dobo naše preteklosti, ko ni bilo ne dobro, ne koristno biti član te stranke, ko so bile ideje in delo na strankinem programu v načelnem nasprotju in večnem boju, ki je šel za življenje in smrt med starim svetom nemške odvisnosti in novim evangelijem naše jugoslovanske svobode, ki smo jo videli vstajati v krvi in trpljenju našega naroda... Vsak apostol novega evangelija jugoslovanskega, vsi oni, kojih imena so iz ten borov in bojov znana in slavna, vsak najmanjši in nikjer imenovani borec iz te naše velike prošlosti, ki je rušil in trgjal tisočletne okove sužnjosti našega rodu z živim prepričanjem in veliko ljubeznijo, vsak je našel svoje notranje zadoščenje in srečo, ker je veroval v resnico, delo in poštenje.

Naša inteligenca, ki je izšla in izhajala iz naroda je izvršila v tej dobi ogromnega dela na polju povzdige narodne izobrazbe, ki je predpogoj samostojne misli in samostojnega življenja vsakega naroda, ki noče za vedno služiti tujcu. Tega dejstva ne smemo nikdar prezreti, kedar delamo bilanco dela in uspehov naše preteklosti, če pa govorimo o letih pred in med svetovno vojno, tedaj pa moramo to še prav posebno poudariti in v našo čast naglašati. Kakor so še nedavno neverni Tomaži postavljali po naši zemlji pruske mejnike, ki nam bodo izpili kri našega rodu, tako smo od prvih dni našega osvobodjenja pa do danes videli na Slovenskem vstajati nebroj onih, ki so vedno glasni in veliki, kedar je življenje trdo in hudo, kedar pa je boljše, pa pravijo, saj smo mi tako hoteli in zato delali. Dvoje vrste ljudi in politikov vidim: eni živijo od nesreče in iz nesreče naroda, drugi pa delajo, da bi gorje naroda iz poveljnih let zmanjšali ter vstvarili zdrave prilike za življenje vsem ti-

Slike iz Žalca.

Žalcani, ki ne prebivajo v Žalcu, imajo tudi željo slišati tu in tam nekaj iz svojega domačega trga. Evo tem malo drobiža.

Nedavno je imela žalska gasilska župa prav dobro uspešno vajo — »požar na Vabičevem poslopju.« V naglici so pridrvele razne okoliške in domače brizgalne na »kraj nesreče« in začele svoje delo mirno in brez hrupa ter smo opazili discipliniranost gasilske »armade«. K sreči ni gorelo, kajti vode je v vseh vodnjakih takoj zmanjkalo, ko je »ogenj najvišje švigal.« Resničen požar v Žalcu spojen z vetrom bi bil za trg velikanska gospodarska nesreča v minulih vročini in suši. Zato ne moremo dovolj pozdravljati misel, da se že enkrat ustvarijo na Godomlji potrebni rezervarij, ki bi bila edina rešitev v slučaju požara v Žalcu. Ta vaša nas je izučila, da si z vodnjaki ne moremo pomagati. Kaj nam hasne lepa parna brizgalna, dobra organizacija — če vode ni.

Tudi lovska organizacija dobro funkcionira. Žalski lovci hočejo vzeti vse zajce in zajke Savinjske doline v zakup. Za božjo voljo, kam jih pa boste dali? Ko bi se šlo samo za domače zajce, bi človek nič ne rekel; a gospodje silijo

stim, ki na tej naši svobodni zemlji živijo ter so voljni delati. Mi slovenski demokrati stojimo ves čas v vrstah dela za konsolidacijo življenjskih prilik naše domovine, bili smo že toliko opljuvani in obgrizeni od vseh strani, da že tega vsega ne more še več priti nad nas, ker več krivice in laži tudi svet onih, ki živijo iz nesreče drugih in se iste vesele, ne zmore. Kdor izmed nas je pričakoval v svobodi raj in brezdelje, se je varal težko, mnogo jih je šlo drugam, kjer je lažje, kjer je prevara trenutka in poceni uspeh in slava — nam je ostalo delo in odgovornost pred samim seboj, našim poštenjem in pred dobo, v koji živimo, ne kot neinteresirani gledalci ali cinčni kritiki, temveč kot resni možje, ki vemo, kaj znamo in kaj hočemo! Mi hočemo ono, kar je narodu in državi v dobro, in ne sme nas biti strah tega povedati tudi danes javno, ko so naše gospodarske prilike tako slabe, ko zlasti u-radništvo ubija taka draginja, da je pred popolnim propadom, ako ne pride zadoštna pomoč v katerikoli obliki brez odlega. Mi si ne prikrivamo, da je treba zato na eni strani davčnih sredstev, ki jih morajo privoliti pridobitni sloji: industrija, trgovina, obrt, kmetija, da pa je treba na drugi strani vsestranskega štedenja v državni upravi in v zasebnem življenju vsakogar izmed nas, tudi najmanjših in najšibkejših, sicer ne nastopimo poti ozdravljenja nikdar. Zgodovina bo pisala in tisti, ki so za svojo domovino v ljubezni umirali, so izpričali s svojo krvjo, da je za domovino, kdor jo je imel, bilo lepo in lahko umreti na bojnem polju, da pa je za domovino danes živeti in delati težko, ker hoče vsak živeti in delati le za sebe.

Brez idej ni življenja, brez idealizma in idealistov ni uspehov. Ideja, ki nas vodi je ena nam vsem, je večna, pota in taktika je druga. Naša stranka je prostrano torišče za delo in uveljavljanje vsem in vsakomur, kogar veže na nas ena ideja, ena velika misel narodne in državne edinstvenosti. V tem širokem programem okviru se giba naše notranje življenje in delo v stranki. Kdor hoče boljše in več uspehov, mora prijeti za delo in ne sme stati ob strani in čakati, kedar napravi stranka napako.

v »inozemstvo«; okupirati hočejo Slovenijo, Šmohor, Gornik, Mrzlico in na vse zadnje še Podvin in Prepovedan hrib. »Mi znamo tudi zajce jesti« je rekel obč. odbornik pri zadnji seji, ko se je šlo za domače zajce. Pustite torej tudi domačinom nekaj zajcev, ki so že itak — numerirani.

V vrstah naših gg. akademikov imamo hvala Bogu tudi še kulturne delavce in to je g. med. Tonče Brinar iz — Gotovelj, ki je sprožil misel, da se igrajo na žalskem in tudi po drugih večjih odrih Spod. Štajerske Ibsenovi »Strahovi« v korist praške dijaške menze. Vaje so v lepem teku ter imamo pričakovati krasno igro osobito tudi zato, ker jo pripravlja g. Skrbinšek, član ljubljanske drame in se je dal v ta namen bresplačno na razpolago.

Večna kalamiteta v Žalcu je naša nesrečna električna razsvetliava. Dne 23. junija tl. smo imeli nevihto. Strela je udarila v transformator, ki je bil s tem uničen, ker službojoči organ Vrbenške elektrarne v svoji brezbriznosti ni prekinil tok. Luč ima izjemoma svoje poletno spanje in se ne mara z lepa zbuditi. Sreča je še ta, da se je zgodila ta nezgoda sedaj — ker navadno strela ne udara na praznik sv. Štefana — ter smo luč »več ali manj pogrešali«. A danes,

Pravi strankar je tisti, ki nikdar ne pripušča, da bi njeni voditelji mogli le hipno storiti bistveno nekaj, kar je kvarnega. Naše javno življenje je postalo vsled nestvarnosti in osebne gonje, kakor je ne pozna civilizirani svet, tako grdo, da stopajo v ozadje ponekod izredno sposobni možje, in da mladina, mlajši svet sploh ne vstopa na torišče javnega dela ni v tej ne v drugi obliki. To je pojav, ki ga ne moremo biti veseli. Na dan zbora delegatov demokratske stranke mariborske oblasti kličemo v naše vrste mladino, ker pričakujemo iz nje bogastva novih misli in onega osveženja, ki je vsakemu organizmu potrebno, ako se naj zdravo razvija.

Preživeli smo že težke burje in viharje, odpadali so maloverniki in slabihi ter hladni računariji, ideja koji živimo v dobi, ko se gradi trden in večni temelj naši svobodni domovini, je tako vzvišena in silna, da zahteva vseh nas dela, nas redov in voditeljev, ki smo nepremagljivi, ako nas vodi v našem delu zaupanje in vera v same sebe.

Ivan Prekoršek.

I. BRINAR:

Organizacija prosvete v oblastih.

(Konec.)

Oglejmo si še zakonito podlago glede prosvetne organizacije v oblastih! Vidovdanska ustava določa v členu 96., da spada v področje samoupravnih oblastnih uprav: a) sodelovanje pri pospeševanju prosvete v oblasti in b) sodelovanje pri strokovnem izobraževanju v oblasti. Člen 98. »Ustave« pa koncedira: »Z zakonom se smejo izjemoma določiti skupna oblastva za iste stroke državnega in samoupravnega področja v oblastih«.

Po teh določitvah vsaka oblast sodeluje v prosvetnih zadevah, zakaj država si je pridržala vrhovno vodstvo in nadzorstvo čez vso šolstvo in vse prosvetne uredbe. V prosvetnih zadevah sodeluje z državo vsaka oblast sama zase; za združitev več oblasti v eno, višjo kulturno enoto pa je potreben poseben zakon. Ker takega zakona dozdaj še nimamo, je čisto naravno, da se mora obseg vsake politične oblasti tudi

teritorialno skladati s prosvetno oblastjo.

Kako si zamišljajo merodajni činitelji v Beogradu ureditev prosvetne pravice v oblastih, nam najlažneje pokaže »Načrt zakona o narodnih šolah za kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev«^{*)}, ki ga je izdelal Vl. Radojevič, načelnik oddelka za osnovno šolstvo v ministrstvu prosvete, in kateri načrt bo tvoril podlago za razpravo v narodni skupščini. Člen 172. (ozir. 184.) tega »Načrta šol. zakona« pravi: »Koliko prosvetnih oblasti je potrebno in katere upravne enote obsegajo, določa ministrski svet na predlog ministra prosvete, z ozirom na terenske in stvarne prosvetne razmere... Ni potrebno, da se prosvetne oblasti zlagajo s samoupravnimi oblastmi.« — Ta nasvet iz cit. »Načrta« tolmačijo pristaši nerazdeljene Slovenije tako, da bi se mogla osnovati obsežnejša prosvetna enota, kakor pa so politične oblasti: tolmači pa se ta določba lahko tudi tako, da bi se ozemlje ene politične oblasti razdelilo na manjše prosvetne enote. Da se misli v »Načrtu šol. zakona« na manjše prosvetne enote, je sklepati tudi iz dejstva, ker ta »Načrt« pozna le »Krajevne šolske odbore« (t. i. današnje krajne šolske svete) in »Oblastne šolske odbore« (t. i. današnji višji šolski svet in oddelek za prosveto), ne pa tudi dosedanjih okrajnih šolskih svetov, katerih posli preidejo na »Oblastni šolski odbor«. Ako odvezamemo (ukinemo) eno stopnjo v šolskih oblastih (t. j. okrajni šol. svet), je povsem naravno, da naslednjo višjo stopnjo oblasti (t. j. oblastni šolski odbor) približamo najnižji stopnji (t. j. krajevnemu šolskemu odboru), ne pa, da ga še bolj oddaljimo od lokalnega narodnega zastopstva.

Ker smo baš pri organizaciji prosvetnih oblasti, bo gotovo marsikoga zanimalo, kako naj bi bil sestavljen

^{*)} Načrt zakona o narodnih šolah je najprej izdelal »Prosvetni odbor v Beogradu«, v katerem so bili zastopani učiteljski strokovnjaki iz vseh pokrajin naše države. Na inicijativo »Udruženja jugoslov. učiteljskega« je sklical ministerstvo prosvete posebno anketo, ki je izdelala nov osnutek »Šolskega zakona«, in na podlagi teh osnutkov je potem referent Radojevič sestavil citirani »Načrt«.

nekoliko ovirala razširjanje poletne stalne prašne megle. Županstvo je storilo svojo dolžnost — a odmeva ni bilo.

Stanovanjsko vprašanje se bliža srečni rešitvi. Vsak dan prihajajo novi hmeljski kupci in vsi dobijo svoje strelhe. Trije izmed njih so prinesli tudi svoje žene, vsi so zadovoljni. Ena stranka je zahtevala stanovanje, nad katerim čuva zanesljiv strelovod. Tudi to se je ustreglo. V zahvalo za našo gostoljubnost se pa cene tlačijo in ti predragi savinjski hmeljar pa bodi toli prijazen, pa prodaj svoj hmelj za borih 120 K kg. Pazno hočemo zasledovati potek letošnje hmeljske kupčije. Spoznati hočemo tudi tiste kupce, ki bi hoteli naš krasen pridelek, ki se lahko kosa tudi z žatečkim hmeljem, banalizirati in priti s tako sramotnimi cenami na dan, ki nikdar ne odgovarjajo položaju na svetovnem trgu.

V Celju smo obiskali obrtno razstavo. In kako nas je presenetila, potujoč iz sobane v sobano. Kako krasno se je povspel naš obrtnik; koliko je novih tyrdk, o katerih nismo nikoli nič slišali. Zapazil sem tudi tri žalske tyrdke, ki delajo čast naši obrti in industriji. So to tyrdke: Josip Lorber, Vinko Vabič ml. in Josip Jug.

Konec je pasjih dni in ž njimi tudi žalskega prahu. Nikoli ga nismo požirali v tolikih količinah nego letos. O brizganju glavne ceste ni bilo ne sluha ne duha; le v spodnjem koncu se je nekdo usmili svojih bližnjih sosedov in napačal duše z vlažnim zrakom in im privoščil malo godomeljske vode, ki je vsaj

»Oblastni šolski odbor«. Člen 202. »Načrta zakona o narodnem šolstvu« določuje:

Prosvetno oblast tvorijo: 1. predsednik upravne oblasti (veliki župan ali njegov delegat); 2. načelnik prosvetne oblasti (prosvetni inšpektor); 3. najvišji vojaški poveljnik v prosv. oblasti; 4. rektor vseučilišča (ako se nahaja v prosv. oblasti); 5. rektor višje pedagoške šole (če je na teritoriju prosvetne oblasti); 6. en ravnatelj učiteljskega; 7. en ravnatelj srednje šole; 8. po en zastopnik vseh priznanih ver; 9. župan dotične pol. občine; 10. en zdravnik; 10. en inženir; 12. 4 okrajni šolski nadzorniki (ki jih izvoli oblastna nadzorniška konferenca; 13. dva učitelja osnovne šole; 14. po en ugleden občan iz vsakega pol. okraja (ki ga izvoli skupščina); 15. en uradnik finančne uprave.

Po tem »Načrtu« bi bil torej »Oblastni šolski odbor« precej samostojna korporacija, sloneča na šolski avtonomiji (samoupravi), kar se posebno kaže v delstvu, da bi bil predsednik šolskega odbora prosvetni šolski inšpektor, ne pa veliki župan. Učiteljska združenja zahtevajo sicer še bolj popolno samoupravo v šolstvu, pričakujoč od prosvetne avtonomije svobodnejšega razvoja v kulturi in plodonosnejšega dela v šolstvu. Toda zahteva po popolni samoupravi naleti na oviro v členu 101. naše »Ustave«, ki določa: »Državno upravno oblastvo nadzira posle samoupravnih oblastev po oblastnem velikiem županu in posebnih strokovnih organih. Oblastni veliki župan ima pravico, zadržati izvršitev vsake odločbe samoupravnih organov, ki ne bi bila utemeljena v ustavi, v zakonih ali v oblastnih uredbah.« Upoštevač to določilo »Ustave«, je moral »Načrt zakona o nar. šolah« sprejeti med člane »Oblastnega šol. odbora« tudi velikega župana ali njegovega delegata. Tako bi tudi po novi uredbi ne bila popolnoma pretrgana vez med politično in med šolsko upravo, kakor si to žele prijatelji popolne šolske avtonomije.

Trežno premišljena se mi zdi zahteva, naj se zastopniki ljudstva v šolski odbor izberejo po posameznih političnih okrajih, ne pa da bi jih volila oblastna skupščina po svoji strankarski razcepljenosti. Tako se bo šolski odbor kolikor možno odtegnil škodljivemu vplivu političnih strank v vprašanih narodne prosvete. Gotovo bi se pa, sevé, moglo »Načrtu šol. zakona« v marsičem tudi uporekati, kakor n. pr. bi bilo želeli, da naj imajo poleg vojaštva tudi drugi stanovci (kmetijski, obrtni, delavski) svoje zastopnike v »Oblastnem šolskem odboru«; ali na naj bodo namesto 4 nadzornikov osnovnih šol člani odbora strokovni referenti za razne kategorije šolstva (osnovno, meščansko in srednješolsko); ali — da naj se posveti posebna pozornost strokovnemu šolstvu (kmetijske, trgovske, obrtne, rudarske šole) itd.

Toda s podrobnostmi o šolskih vprašanih se na tem mestu ne bomo pečali, zakaj namen pričujočih vrstic je samo, da se širša javnost začne zanimati tudi za splošna prosvetna vprašanja in osobito, da se poglobi v razmišljanje o organizaciji prosvete v oblastih, ki nam jih prinese na bližja bodočnost.

Zakaj pada dinar?

(Konec.)

Ako s časom odpravimo deficite, bomo imeli valuto kakor v Holandiji ali v Švici, ako bomo pa nadaljevali na potu, na katerem smo hodili do sedaj, se bo gospodarski in finančni deficit vedno bolj množil in naša valuta bo padala v matematični progresiji; draginja bo rasla, in ako se k temu pridružijo še psihološki momenti, ki povzročajo paniko, je neizogibno, da bomo prišli tja, kamor je že prišla Avstrija.

Pri tem nastaja vprašanje: Ali je mogoče in na kakšen način, da se naša valuta poboljša? Sredstva za to so absolutno sigurna in samo od nas je odvisno, da pridemo do zaželenega cilja. Ozdravljenje mora sloneti na teh dveh osnovnih principih: intenzivna produkcija in strogo štedenje. Mi ne produciramo toliko, kolikor potrosimo, to nam najlepše dokazuje trgovinska bilanca, ki je iz leta v leto vedno pasivna. Podvzeti je treba tedaj resne korake, da se doseže v prvi vrsti aktivna trgovinska bilanca, to se pravi, da moramo več izvažati, odnosno da proizvodimo doma čim več dobrin, katere sami potrebujemo in da nismo primorani jih uvažati iz

inozemstva. Z druge strani moramo naše potrebe omejiti, osobito se tiče to luksuznih predmetov. Kako na naj pridemo do tega cilja? Program bi bil sledeči:

1. Da pridejo vsa ministrstva do prepričanja, da pomeni položaj, v katerem se nahaja danes naša valuta, eminentno nevarnost za obstoj države, in da morajo sporazumno delovati, da se valutno stanje popravi in dovede na stabilno pot. — Politika vsakega ministrstva mora imeti za cilj noboljšanje valute. Poboljšanje valute naj bo izhodišče socialne, agrarne, finančne, trgovske, prometne in tudi vojne politike.

2. V svrhu izvršitve te akcije bi moralo ministrstvo financ in trgovine kreirati permanentno komisijo, sestavljeno iz praktičnih gospodarskih in finančnih krogov, ki bi se morala baviti s proučevanjem in reševanjem našega valutnega problema. Morala bi biti samostojna, z lastnim uradom ter v stalni zvezi z gospodarskimi korporacijami v državi, a ravno tako tudi z državnimi organi.

3. Državni proračun je treba postaviti na pravilno podlago. Temelj državnih dohodkov naj bi bili neposredni davki, ki morajo biti razdeljeni enako in pravično na vse državljane. Na tej podlagi in potom stroga štedenja, se mora deficit odstraniti, ter spraviti državne finance v stalni, pravilni red. Brez dobre finančne politike je dobra valutna politika izključena in brez dobre valutne politike ne bo nikdar reda v državnih financah; končno se seveda vse navali na ramena države. Koliko bi se moglo pri nas prištediti, ako bi se našo neokretno, težko, predpotopno državno administracijo preustrojilo. Ko bo vladal v državnih financah red, tedaj bodo tudi vedno na razpolago potrebne denarne svote.

4. Reklo se je, da morajo biti podlaga državnih dohodkov neposredni davki. Sedaj ni tako. Glavni dohodki so prevideni od trošarine, carine, taks, obrtnega davka itd. Tudi posredni davki morajo biti, toda ti morajo biti predvideni v potrebnem razmerju, da ne poostrejejo draginje in podražujejo produkcijo. Ako hočemo popraviti valuto, moramo tedaj naš prihodnji proračun osnovno preustrojiti.

5. Naš promet je na najžalostnejšem položaju. Vsak moment čitamo razglase te ali one direkcije, da se promet ustavlja ali omejuje. Ni mogoče povedati kako ogromno škodo povzroča stanje našega prometa naši produkciji, našemu izvozu, gospodar, inicijativi in slednjič naši valuti. Ako je kje neobhodno potrebno, tedaj smo tukaj v prvi vrsti primorani, da napravimo red, kajti našemu prometu je bila že 12. ura. Sklenili smo na 100 milijonsko dolarsko posojilo za zgradbo jadranske proge in druge investicije. Tudi ako so pogoji težki, vendar je dobro, da smo dobili to posojilo, ker je vsako posojilo ki se uporabi za investicije in ki bo v bodoče pomnožilo produkcijo, očitno koristno posel. Toda ne smemo izgubiti iz vida, da nam ne bodo niti nove proge, niti lokomotive z vagoni mnogo pomagale, ako ne bo naš železniški promet v sigurni, racionalni roki. Ako nimamo takih ljudi doma, priznajmo raje to sami, ter pokličimo inozemce, ki so nam prijateljsko naklonjeni, kar ni nobeno ponižanje. Naš železniški promet je preveč usodepolna in dragocena stvar za eksperimente nesposobnih in nemarnih ljudi.

Politične vesti.

Ministrska konferenca. Na ministrski konferenci 31. avgusta so bili podpisani razni ukazi ministrstev za zunanje zadeve in narodnega zdravstva. Finančni minister je skupno s pomočnikom ministra zunanjih del določil kredit za sprejem ameriških parlamentarcev. Nato je finančni minister zahteval izredni kredit za vojno ministrstvo. Razpravljalo se je nadalje glede izvoza našega vina v Češkoslovaško in uvoza češkega piva k nam. Minister Pucelj je podal referat o letošnji letini, v katerem je poudarjal, da letošnja letina ne bo tako slaba, v nekaterih krajih celo zelo zadovoljiva.

Druga konferenca v Marijanských Laznih. 30. avgusta so se pričela nova posvetovanja v Marijanských Laznih med Češkoslovaško in Jugoslavijo na eni strani in med Jugoslavijo in Poljsko na

drugi strani. Dr. Dones in dr. Nimcič se posvetujeta glede določbe za pred kratkem sklenjeno pogodbo. Pogodba bo trajala le kratko dobo, da se tako omogoči Poljski eventualni formalni pristop k Mali antanti. Pogajani med Jugoslavijo in Poljsko so se udeležili min. preds. Pašić, zunanji minister dr. Ninčić in pooblaščen minister Piltz s tajnikom Hrističem in Hemplom. Razpravljalo se je o formalnem pristopu Poljske k Mali antanti. »Narodni Listy« pišejo, da bo spor med Češkoslovaško in Poljsko glede Javorine izročen jugoslovanski vladi v arbitražo.

Angleško mnenje o Mali antanti. »Times« pišejo: Mala antanta je postala glavni faktor za stabilnost Srednje Evrope. Pod spretnim vodstvom Češkoslovaške je zadržala nemire in skrbela za razvoj gospodarskih odnosov med nasledstvenimi državami. Žalosten položaj Avstrije lahko daje priložnost za vstopitev novega načina sodelovanja Italije in Male antante v proslah razvoja Srednje Evrope.

Mnenje »Tempsa« o Avstriji. »Temps« pripominja pri obravnavanju avstrijskih zadev, da Francija ne misli na nikak lasten program v tej zadevi. Gre samo zato, da bi zavezniški narodi pomagali Avstriji s skupnim delom. List govori o poskusih Avstrijo okrepiti ter pravi, da je to diplomatičen in finančni problem. Diplomatičnega in finančnega se ne manjka na Dunaju, le organizacija je preveč komplicirana. Okvir velike države se mora prilagoditi dimenzijam male republike. List piše dalje, da se s tem problemom peča Zveza narodov. Po členu 4. bo poklical Vrhovni svet Zveze narodov enega avstrijskega zastopnika, tako se bo lahko kaj ukrenilo. Če se bo skupno delo dobro organiziralo in če bo imelo posledice trdno podlago in dobro premišljen načrt, se bodo sredstva sama po sebi našla, s katerimi bo mogoče stavbo dograditi.

Turška ofenziva v Mali Aziji. Turki so začeli v Mali Aziji z močnimi četi, ki so zlasti z artilerijo dobro prekrbljene, ofenzivo proti Grkom na vsej fronti. Turki hočejo obvladati železnico ki vodi iz Panderme v Smirno. Najhujši spopadi se vrše pri Dilidiku, vsak trenutek je pričakovati, da pade mesto v turške roke. Prodiranje turške armade se nadaljuje zmagovito na vsej črti in je doseglo na nekaterih točkah že globino 70 km in še več.

Italija še vedno huiska. Nacionalistični listi še vedno razburjajo italijansko javnost o nameravanem napadu Jugoslavije na Avstrijo. Kljub dementijam z jugoslovenske strani in Dunaja, pišejo italijanski listi o grupiranju jugoslovanskih čet na avstrijski meji. Zahtevajo takojšnjo intervencijo v Beogradu in pri veleposlaniški konferenci. Italijanski zunanji minister je odločen, rešiti zadevo v direktnem sporazumu z Avstrijo. Povečal bo našega zunanjega ministra dr. Ninčića na sestanek, ki se bo vršil v začetku septembra.

Francija proti nemškemu moratoriju. Kakor piše »Echo Nazionale«, se Francija ne namerava ukloniti angleškemu predlogu. Položaj, pravi, se je zelo poslabšal, ker se je dognalo, da je ministrski predsednik Poincaré poklical k sebi predsednika reparacijske komisije Dubois in ga pozval, naj nastopi proti vsakemu kompromisu. »Matin« je mnenja, naj se dovoli Nemčiji 18 mesečni moratorij pod strogo finančno kontrolo. »Petit Journal« piše, da bi se Belgija moratoriju do 1. januarja 1924 nikakor ne upirala in tudi Anglija ne. »Intransigent« poroča: Ako bi reparacijska komisija dovolila Nemčiji moratorij proti volji Francije, potem se bo Francija umaknila iz reparacijske komisije, za slučaj pa, da bi bil moratorij odklonjen, bo napravila enak korak Anglija.

Medparlamentarna konferenca na Dunaju je bila otvorena ob prisotnosti 300 parlamentarcev, ki zastopajo 26 držav. Državni kanceler dr. Seipl je pozival parlamentarce, naj branijo stvar Avstrije pred vsemi parlamenti in pred Društvom narodov. Nizozemski poslanec Treub je zahteval odpravo nekatereh izvoznih carin. Nemški odposlanec je dokazoval potrebo, da države z nizko valuto prepovejo uvoz luksuznih predmetov. Belgijski odposlanec je predlagal ustanovitev posebnega mednarodnega odbora za valutne tečaje, ki bi bil

pod pokroviteljstvom in vobistojin Društva narodov. Za predsednika medparlamentarne zveze je bil izvoljen baron Adelswert, ki bo nadomestoval Von Weardalea, kateri je bil izvoljen za častnega predsednika.

Celjske novice.

Zbor zaupnikov Demokratske stranke za mariborsko oblast se vrši v nedeljo 3. septembra 1922 ob 19. uri dop. v dvorani Nar. doma v Celju. Poročajo nar. posl. dr. Kukovec o političnem položaju, tajnik V. Spindler o volitvah v oblastno skupščino, zadr. ravnatelj Janke Lešničar o gospodarskem programu mariborske oblastne skupščine; nar. posl. Večeslav Wilder iz Zagreba o irvatskem vprašanju. Vse krajevne organizacije naj odpošijejo zaupnike! — Zbora se udeleži tudi minister dr. Zerjav.

Na državni realni gimnaziji v Celju se prične šol. leto 1922/23 dne 14. septembra s skupno službo božjo, ki se vrši istega dne ob 8. uri dopoldne v Majini cerkvi. Sprejemni izpiti za I. razred so v sredo 13. septembra ob 8. uri dopoldne; vpisovanje v II. — VIII. razred in repetentov I. razreda istega dne to je 13. septembra od 9. do 12. ure. Ponavljalni in dodatni izpiti v torek 12. septembra. Ravnateljstvo.

Na deški okoliški šoli v Celju se otvori novo šolsko leto dne 14. sept. s službo božjo ob 8. uri. Dne 15. sept. se prične redni pouk. Vpisovanje novo vstopivših učencev se vrši dne 11., 12. in 13. septembra v šolski pisarni v Razlagovi ulici.

Velika ljudska slavnost v Narodnem domu. Priprave za slavnost »Kluba naprednih slovenskih akademikov v Celju« so v polnem teku. Med občinstvom vladajo že danes veliko zanimanje za prireditve. Vabila se razpošiljajo samo v kraje izven Celja, za mesto Celje pa izključno društvom in korporacijam. Občinstvo našega mesta je itak samoočelno vabljeno. Toliko v vednost, da ne bo krivega tolmačenja, ker je dostop k slavnosti vsakomur prost.

Društvo javnih nameščencev opozarja ponovno na protestni shod radi draginje in radi takojšnje primerne ureditve plač, ki se vrši 2. septembra tl. ob pol 7. uri zvečer v hotelu Union. Nitke naj ne izostane. Gospodje narodni poslanci se vljudno vabijo, da se shoda udeležijo.

Društvo javnih nameščencev išče mesarja — mesarskega pomočnika za lastno mesnico. Javiti se je pri društvenem tajniku magistrat soba št. 3.

Društvo javnih nameščencev pozivlja vse člane, ki so se za jabolka priglasili, a jih dne 30. 8. še niso vzeli, da pridejo po nje v soboto med 2. in 1/3. uro na dvorišče okrajnega glavarstva.

Društvo javnih nameščencev boče oddalo otresena jabolka v približni količini 200 kg dne 2. septembra ob 2. uri popoldne potom dražbe najboljšemu ponudniku — javnemu nameščencu. Jabolka bo plačati takoj. Interesenti-javni nameščenci naj se zbere imenovanega dne in uri na dvorišču okrajnega glavarstva.

Pozor trafikantje! V vašem interesu je, da se odzovete vsi polnoštevilno na shodu v Celju. Shod se naznani v eni prihodnjih števil »Nove Dobe«. Istočasno se naznani tudi čas shoda.

Sadna razstava v Celju. Nova grupacija držav po svetovni vojni zahteva z brezobzirno doslenostjo nove orientacije v pogledu naše sadne trgovine. Z brezprimerno vztrajnostjo in žilavostjo zasledujejo sosedje v inozemstvu samo en cilj: Kako pridobiti za svoje sadje častno in trajno pozicijo na svetovnem trgu, kako zvišati domačo produkcijo ter postati neodvisen od sosedov. Tuji naše sadijare čakajo težki boji in velike naloge! Vreči se moramo nemudoma na delo, da izvojujemo prestiž v tekmovalni borbi ter zasiguramo našemu sadju o-no mesto na svetovnem trgu, katero mu pripada. Kot prvi korak k temu velikiemu cilju naj bo sadna razstava za vse Slovenijo, ki se vrši od 8. do vključljivo 15. oktobra tl. v Narodnem domu v Celju. Ta razstava naj pokaže širši javnosti, osobito pa sadnim trgovcem tu in inozemstva, kaj premoremo, prepriča jih naj o izborni, že ponovno na svetovnih razstavah z najvišjimi priznanji odlikovani, neprekosljivi kakovosti našega

sadja. Ona naj bo živa knjiga, iz koje bi posnel naš producent-sadjar, katerih smernic se bo moral držati v bodoče, da doseže najvišji čisti donos in gospodarski uspeh v svojem sadjarstvu. Ker je samo še mesec dni časa, je treba brez odlašanja na delo! Pokažimo, da moremo tudi v tej kratki dobi nekaj ustvariti! Vsakdo, ki se želi udeležiti sadne razstave, se naj obrne nemudoma na uredništvo »Slovenskega Sadjarja«, Ljubljana, da se mu dostavi program in prijavnica za razstavo. Vse podrobne podatke bo lahko posnel iz razstavnega programa.

Sokolsko društvo v Celju vabi članstvo, da se udeležijo v nedeljo, dne 3. septembra sokolske slavnosti v Laškem. Odhod z mešanim vlakom ob 13. uri 35 min. (1/2. uri pop.). Nastop v kroju.

Vstopnice za obrtno razstavo v Mariboru se dobijo pri Javnem skladišču in prevozniki družbi d. d. v Celju.

Stalno je upokojen g. Friderik Pressinger, kancist pri okr. glavarstvu v Celju.

Stanovanjski hiši je sklenil zgraditi celjski občinski svet, kakor je znano, v eni svojih sej. Načrte je izdelal arhitekt Costaperaria. Z gradnjo prve hiše, ki bo obsegala 28 stanovanj, se prične v najkrajšem času, tako da bo s prihodnjim letom hiša že dogotovljena.

Umrj je v celjski javni bolnici načelnik Jakob Pukmeister. Pogreb se je vršil v petek 1. septembra ob 4. uri popoldne na mestnem pokopališču.

Dopisi.

Iz St. Petra v Savinjski dolini. Dne 20. avgusta je priredila naša vrla in nad vse požrtvovalna napredna mladina pri g. Frivošniku igro »Legionarie«. Igralci so brezizjemno vsi častno rešili svoje vloge in skoro ne vemo, komu bi se topleje zahvaliti za užitek. Kljub velikim oviram in zaprekam od gotove strani — hoteč postati v letu 1922. cenzor »Legionariev«! — kljub pridigam in rotnenju pri Bogu in budiču, se je nabralo nebroj treznomiselnega naprednega občinstva od blizu in daleč na prav okusno in prijazno okinčanem veseljem vrtu. Vsa čast g. gostilničarju! Naše napredne gospe in gospodične so s prav čebelsko marljivostjo in vztrajnostjo pripravile krasne paviljone z jestvinami, pljačo in slaščičarstvo; tudi kadilem je bilo vse najboljše na izbiro. No, in turška kava? Za bogove, Vam rečem. Veselica je potekla v najlepšem redu. Posebno pa je umestno pohvaliti vse one številne goste iz Žalca in St. Pavla, ki so nas počastili v tako častnem številu in nam zapeli kaj mnogo lepih narodnih! Hvala tudi vsem onim starim občanom, ki so prišli iskreno in s solzami v očeh častit naši mladini k njenemu uspehu, — brez ozira na morebitne zamere pri »Najvišjemu«. Prav vsem, ki so se trudili, nuditi nam te krasne užitke, naše iskrene častitke! Igralcem pa le vztrajno naprej po začrtani poti! Veselimo se že prihodnjih skorajšnjih užikov v Vaši prijetni družbi!!

Frankolovo: Prof. Anton Bezenšekova prosvetna knjižnica je priredila dne 20. avgusta pod kozolcem gostilne Dominika Bezenšek, 2 igri »Prvi april« in »Eno uro doktor«. Med odmorom je zapel društveni mešan pevski zbor obstoječ iz 26 oseb tri pesmi, Kiša pada, Pomlad in Zdravico. Vse vloge so bile srečno razdeljene in so vsi igralci želi obilo priznanja. Med vsemi je treba še posebej pohvalno omeniti Žnidar Alojza, Korošec Janeza, Božič Alojza, Šibanc Rudolfa, Počičnik Franca, Slave Jurija, Medved Karola, osobito pa Šmid Alberta z njegovo ovčko. Od igralcev pa Mileno, Dano in Olga Bezenšek, Božič Doroteo in Soster Bernardo. Pevski zbor je precizno izvajal vse pesmi. Vsa hvala gre tudi požrtvovalnemu učitelju g. Ignacu Peycha za njegov trud. Obisk je bil sijajen. Ne smemo se pozabiti zahvaliti vsem onim nasprotnikom, kateri so s svojo nedostojno in strupeno gonjo odvrčali domačince od obiska igre, ker je na ta način je prišlo mnogo več domačinov na igro kot bi bili pa drugače. Prosimo jih tem potom, da nam svet pri prihodnji prireditvi blagovolljo elati na ta način brezplačno reklamo.

Prosveta.

Emil Adamič: 16 jugoslovanskih narodnih pesmi I. del, moški zbori. Cena

partituri 10 Din. Vsekakor ena izmed najzanimivejših zbirk narodnih pesmi, kar jih je izšlo do sedaj. Pesmi iz Srbije, Bosne, Prekmurja, Istre, Belekrajne in Koroške so sicer preprosto harmonizirane pa vendar prikladne za najboljše koncertne odre. Nai bi ne bilo pevskega zbora širom Jugoslavije, ki si te tudi po zunanji opremi krasne izdaje ne bi omissil. Naroče se pri Zvezni knjižarni v Ljubljani. Društva dobe znaten popust ako naroče nad 10 izvodov.

Obrtni vestnik.

Ivan Bizjak:

ZVEZA OBRTHNIH DRUŠTEV SLOVENIJE.

V nedeljo 20. avgusta mi je bilo podeljeno častno mesto predsedstva Zveze obrtnih društev Slovenije, oziroma naložilo se mi je težko breme, ki ga morem nositi le s pomočjo agilnih in delavnih tovarišev.

Veliko delo čaka novo ustanovljeno Zvezo, nalogo ima, ustanoviti po vseh krajih obrtna društva, obstoječa ujediniti in oživiti k vztrajnejšemu in živahnemu delu. Zveza bode imela tudi veliko nalogo, da se zanima za vsa tekoča vprašanja, katera se tičejo obrtništva pri zakonodaji.

Že v najkrajšem času se bode pečala z zakonskim načrtom o zavarovanju samostojnih obrtnikov proti boleznim, nezgodam in onemoglosti. Vsak si mora živo predstavljati, kako važno je to vprašanje. Vse panoge so danes že zavarovane, samo obrtništvo tiči v nekem stanju, ki ga ogroža v največji nesreči, to je v bolezni. Radi tega bode treba ta zakonski načrt temeljito prereseti, predno postane zakon, sprejeti zakon spreminjati, je težavno. Istega pospešiti bode tudi naloga Zveze, da se ta zakon kar najhitreje in najugodnejše spravi pod streho. Zveza obrtnih društev bode pa tudi imela nalog, pri volitvah spraviti obrtništvo v eno fronto, da bode jednotno nastopilo in tako doseglo kar največ vpliva pri zakonodaji. Taktika bode na nadstrankarski podlagi.

Vsak uvideven človek ve, da je tu zelo obširno polje, da je 80% celine, ki jo je treba orati. Toda upati je na uspehe, ker imamo že veliko število agilnih mož v naših vrstah, ki so pripravljeni dati svojo agitatorično zmožnost na razpolago.

Obrtništvo mora postati faktor, preko katerega se ne more iti. Dosti je že obrtništvo trpelo radi brezbriznosti. Različne naredbe, katere ga tlačijo, bi bile izostale, ako bi bilo obrtništvo na svojem mestu. Torej obrtništvo, brezbriznost na stran in združiti se v mogočno organizacijo. Treba je nekoliko žrtv materijelnih in fizičnih in uspehi ne morejo izostati. Zveza more le tedaj uspešno delovati, ako pristopijo vsa obstoječa društva k isti in jo podpro z vsemi močmi. Vsako cepljenje v tem vprašanju pomeni le oviranje za dosego našega cilja. Na delo torej z združenimi močmi!

Nove obrtne zadruge. Vlada je odobrila pravila »Obrtne zadruge pekov, slaščičarjev in medičarjev v Celju« ter »Trgovskega gremija za okoliš okr. glavarstva Celje izvzemši sodni okraj Laško — v Celju«. Če upoštevamo, da sta se še le pred nekaj dnevi vršila ustanovna zadržna zborna dveh novih obrtnih zadrug, sedaj pa se napoveduje, da se zopet nadaljni dve taki organizaciji, nas mora to živahno gibanje obrtništva v celjskem okrožju le iskreno veseliti.

Celjsko obrtništvo se opozarja na važne obrtniške prireditve prihodnjih dni. V soboto 2. sept. se slovesno otvori II. ljubljanski velesejem, ki ostane otvoren do 11. septembra. Enkratna vstopnica, katera velja tudi za obisk Historične razstave slovenskih slik, stane Din 10. Permanentna vstopnica stane Din 40 in se dobi v tajništvu občeslovenskega obrtnega društva v Celju, Prešernova ulica 3. Permanentna vstopnica upravičuje k poljubnemu številu obiskov velesejma in do 50% popusta voznine na vseh progah in vseh razredih osebnih vlakov. Od 3. do 10. sept. je otvoren »Praški vzorčni veletrg«. Legitimacije, katere upravičujejo k polovični voznini na vseh železniških progah v Čehoslovaški, se dobijo ravnotam in stanejo z znakom vred Din 25, Praški velesejmi

so že svetovno znani in nanje čisto posebno opozarjamo s pozivom, da se letošnjega velesejma udeležijo vsi, ki so kakor-koli zainteresirani na čehoslovaških izdelkih. Res je, da so kupčije v Čehoslovaški otežkočene zaradi visokega stanja češke valute; moramo pa naglašati, da se blago enake kvalitete kakor čehoslovaško nikjer drugje ne more dobiti ceneje. — Dne 8. septembra se otvori obrtna razstava v Mariboru. Ta razstava bo brezdvomno po svoji vsebini kakor tudi po svoji zunanji obliki zelo lepa in bo delala — o tem ne dvorimo — čast slovenskemu obrtništvu v isti meri, kakor velja to glede celjske obrtne razstave. Maribor je že lansko leto nudil občinstvu povodom svoje prve, krajevne obrtne razstave lepo sliko razvoja naše obrti in bo to v zelo povečani obliki storil tudi letos. Med obrtno razstavo se vrši v Mariboru dne 10. septembra tudi velik obrtniški shod, na katerem se bodo razpravljala aktualna obrtniška vprašanja, in katerega se bodo udeležili tudi obrtniki iz ostalih pokrajin Jugoslavije. Pozivamo obrtništvo, da se osobito ta dan zberejo v velikem številu v Mariboru, da se vsestransko prepričamo o napredovanju slovenske obrti in da se na skupnem zborovanju porazgovorimo o skupnih težkočah in zahtevah. Naša dolžnost je, da povrnemo v obilni meri tovarišem iz Maribora obisk, katerega je bila dolžna celjska obrtna razstava.

Članski imenik. Vsa društva se opozarjajo opetovano na tiskovino, »Članski imenik«, ki jo ima v zalogi Občeslovensko obrtno društvo. Tiskovina je zelo praktično urejena in je papir prvovrsten. Na razpolago je le omejeno število pol in se zaradi tega pozivljajo osobito večja društva, ki si želijo napraviti trajne članske imenike, da si to tiskovino kar najhitreje nabavijo. Na obrtni razstavi v Celju smo videli vzorno izdelan članski imenik s to tiskovino za Občeslovensko obrtno društvo v Celju kateri imenik je vzbujal pozornost.

POKRAJINSKA OBRTHNA RAZSTAVA V MARIBORU.

(Od 8. do 17. septembra.)

Legitimacije za polovično vožnjo na vseh progah v naši državi so dotiskane, ter so se razposlale skupno z znaki na vse kraje. Cena legitimacije z znakom 5 Din. Dobe se v vseh večjih trgovinah, spedičijah, oglašnih zavodih itd. ter v pisarni razstavnega odbora na razstavnem prostoru. Cena legitimaciji in znaku je tako nizka, da jedva krije nabavne stroške in zato pričakujemo, da bodo obiskovalci pridno segali po njih.

Razstavi katalog izide te dni, ter bo vseboval razen točnega vodnika po razstavi tudi kratko zgodovino Maribora, opis okolice in vonik po mestu. Po možnosti tudi seznam telefonskih naročnikov in vozni red, tako, da bo vsakomur dobro služil. Prodaja se bo po nabavni ceni.

Reklama pri stojnicah je z odobrenjem odbora dovoljena, ne sme pa kvartiti cele slike ali biti preveč kričeča, priporočljive so male tiskane reklame razglednice ali dopisnice. Obrtnikom bi priporočali, da bi se v to svrhu posluževali razglednic razstavnega odbora (lepa v pomanjšani meri), na katere lahko natisnejo svoje pečate.

Razglednice o razstavi, ki bodo zelo okusno izdelane, se bodo prodajale na razstavnem prostoru, in po trgovinah v korist vaješkim domu. V čegar korist je namenjen tudi event. čisti dobiček razstave. Zato priporočamo vsem posetnikom, da se teh razglednic v čim izdatnejši meri poslužijo.

Dela na razstavnem prostoru bodo te dni dokončana. Okusno in naravnost umetniško izdelani paviljoni dajejo že sedaj celoti krasno sliko. Na razstavnem prostoru bo nastanjena za ves čas razstave stražnica državne policije, ki bo skrbela za red, kakor tudi oddelek rešilne postaje za slučaj kake nezgode in javna telefonska govorilnica, tako, da bo v vsakem oziru preskrbljeno za udobnosti posetnikov.

Dodelitev prostorov bo v prihodnjih dneh končana, nakar se bo pričelo z razvrstitvijo razstavnih predmetov. Zato prosimo vse razstavljalce, naj ne odlagajo z dovozom predmetov do zadnjega trenutka, kar bi redni razvoj priprav zelo oviralo, temveč naj dogotovljene predmete čimprej dostavijo na

razstavni prostor, tako, da bo dovoz do (incl.) 3. septembra dovršen in se bo razvrstitev in oprema prostorov lahko brezhibno in pravočasno izvršila.

Narodno gospodarstvo.

H M E L J.

XVI. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov.

Žalec, Savinjska dolina, koncem avgusta 1922. Dolgo zaželeni dež je došel še le 23. in 24. tm., da si je bil dobro došel, vendar ni mogel bistveno pomagati poznemu hmelju, kateri je prehaljal v kobule. Obiranje golding hmelja je pri kraju in so hmeljarji z množino nezadovoljni, ker so mnogo mani dobili, nego so pričakovali. Obiranje poznega hmelja je v polnem teku in bo v enem tednu končano. Pozni hmelj je tudi lepe barve in najboljše kakovosti. Hmeljska kupčija se še ni pričela. Društveno vodstvo.

Žatec, ČSR, dne 24. 8. 1922. Tukajšnja hmeljska prometna družba je priredila danes v to svrhu zborovanje vseh hmeljarjev tukajšnjega okoliša, da le-ti določijo pridelovalne stroške za letošnji pridelek in da se zedinijo, da ga ne bodo pod to ceno prodajali. Hmeljarji naj ostanejo mirni in naj zavpajo svoji organizaciji, katera bo vse storila v zaščito hmeljarjev. Izdala se je taktika: Kakoršno povpraševanje, takšno ponujanje! Ne silite torej k prodaji!

Nürnberg, dne 24. 8. 1922. Danes je bilo tu prodanih 10 bal iz Tettnauga po 60.000 M za 100 kg, kar je po kurz 5,5 13.200 j. K za 100 kg ali 132 j. K za 1 kg.

Hagenau (Alzacija), 28. 8. 1922. Z obiranjem hmelja se je pričelo minoli teden. Pridelek je po veliki večini prvovrsten. Ceni se na 60 do 70 tisoč starli centov (proti 30 tisoč lanskega leta). Tudi poročila iz notranjosti Francije (Dijon-Bourgnone) so enako ugodna. Ceni se ni nikakih določenih. Trgovci ponujajo 200 frankov za 50 kg, do sklepov po teh cenah še ni prišlo. Radi dobrih letin na Češkem, v Nemčiji in tudi drugod in radi slabega iztoča piva, razpoložene producentov ni posebno optimistično; tolažijo se s tem, da bodo kvantitativno odškodovani, kar jim bo morda pri ceni izpadlo. I. I.

HMELJARJI!

Letos smo glede hmeljske kupčije prišli v neprijeten položaj. Kaj nam je storiti? Hmeljarsko društvo je dognalo, da znašajo pridelovalni stroški za hmeljarja - kmetovalca 100—120, za hmeljarja - nekmetovalca pa 150—160 K za 1 kg hmelja. Pri prodaji hmelja imejte to pred očmi! Hmeljarsko društvo Vam svetuje sledeče: 1. Ostanite mirni in ne razburjajte se radi prodaje. 2. Društvo ne reče: Držite in ne prodajajte hmelja! — Svetuje Vam pa: Ne silite s hmeljem preveč na trg! 3. Maniše kot je povpraševanje po hmelju, maniše mora biti tudi ponujanje. 4. Prihodnje leto opustite slabe in ne delajte novih hmeljskih nasadov! Društveno vodstvo.

Čebelarstvo. Čebelarje in interesente za med in vosek še enkrat opozarjamo na jubilejno čebelarstvo razstavo v Ljubljani od 3. — 10. septembra t. l. Ob priliki, ko bodo posetili velesejem, naj ne zamude ogledati si tudi čebelarstvo razstavo v Marijanišču. Posebno zanimiv bo sejem za med in vosek na Malega Šmarna dan (petek 8. sept.). Sejem se začne ob 9. uri dopoldne na razstavišču v Marijanišču in bo trajal ves dan. Kupci za med in vosek bodo lahko sklepali kupčije neposredno s čebelarji, ki bodo imeli vzorce medu in voska na razstavi. Obiskovalci razstave in sejma lahko dobe izkaznice za polovično vožnjo po državni in lučni železnici, ako se nemudoma zglase zanje pri Čebelar. društvu za Slovenijo v Ljubljani.

Temelji uspešnega čebelarstva. Pod tem naslovom je izšla izpod peresa znanega pisatelja prof. Beraniča knjižica, ki je na tem polju edina v naši literaturi. Obravnava najnovejše metode čebelarstva, zlasti vzrejo matic in umetne roje, preživljenje itd. bo praktičen čebelar navdušena pozdravil. Najzanimivejša je pa za splošno čitateljstvo obravnava o križanju pasem, ki sloni na znanstvenih raziskavanjih Mendela in dr. Zanderja. Gotovo bodo nauki te knjige bistveno vplivali na izboljšanje čebelarskih obratov. Pisana je jedrnat, bojim se, da prejedrnat. Treba jo bo študirati ne brati. Škoda pa, da g. učitelj ni še bolj

natančno obrazložil zlasti vprašanje o oplojenju rastlin po čebelah; Za poljedelca je baš to vprašanje velikanske važnosti. Jezik je lep, gladek, slog prozoren; v tem oziru prekaša vse čebelar-ske knjige. Cena, za sedaj 10 Din je nizka. Želeti je v prospeh narodnega gospodarstva, da se slične knjižice zelo razširijo med narodom, tudi v vzgojnem oziru moramo knjigo kar natančneje pri-poročati. A. R.

Dnevna kronika.

Srbski kmetje na poučnem potova-nju po Sloveniji. Načrti potovanja; v ponedeljek dne 4. sept. odhod iz Beogra-da ob 19.40, torek dne 5. sept. ob 9.30 od-hod iz Zagreba južni kolodvor, prihod v Brežice ob 10.30, (prvi slovenski po-zdrav na postaji), prihod v Ljubljano (gl. kol.) ob 14.21 skupna večerja v »Zvezdi«. V sredo dne 6. sept. ob 8. uri obisk »Velesajma«, ob 11. uri odvedejo brate okoliški kmetje na svoje domove, ob 7.30 skupna večerja v »Zvezdi«, isti dan ob 14. uri zbor kmetijskih strokov-njakov v dvorani »Kmetijske družbe«. V četrtek dne 7. sept. ogled znamenitosti mesta Ljubljane. V petek dne 8. sept. ob 5. uri odhod do Dobrave, potem sko-zi Vinjgar na Bled; v Zaki sprejem, nato ogled živinske razstave. Popoldne ogled in poset blejskih prirediteljev. Obe-d in večerja skupna. V soboto dne 9. sept. Odhod z Bleda in sicer ena skupina v Bohinj (odhod z Bleda ob 9. uri), druga v Rateče. Zvečer povratek v Ljubljansko prenočišče. V nedeljo dne 10. sept. Ob 5. uri odhod v Celje (1/2 ostane v Celju 1/2 gre takoj v Zalec, 1/2 v Šoštanj). Zve-čer ob 19. uri v Celju skupna večerja. V ponedeljek dne 11. sept. Ob 7. uri 30, odhod v St. Jur ob j. ž. skupni prigrizek in obed, ob 14. uri peš v Grobelno, ob 15. uri 15, z vlakom v Rogaske Slatine (sprejem na postaji), ob 17. uri 30 seste-nak pred »Zdraviliškim domom«, ogle-dovanje, skupna večerja. V torek dne 12. sept. ob 4. uri 54 odhod iz Rogaske Sla-tine v Maribor (prihod ob 9. uri 40). Sprejem na kolodvoru. Ogled obrtne razstave, ob 14. uri skupni obed v »Graj-ski kleti«. Ob 15. uri 30 ogled vinarske in sadjarske šole, južina, ogled mesta. V sredo dne 13. sept. Ob 8. uri 30 zbira-lišče v »Vrtu« in ogled tega podjetja. Ob 10. uri odhod v Falo (ogled). Ljudska veselica. Odhod iz Ruš ob 19. uri, po 20. uri v mariborskem Nar. domu večerja in zabava. V četrtek dne 14. sept. ob 6. uri 35 odhod iz Maribora čez Špilje, Radgono v Ljutomer, v Gor. Radgom pozdrav in prigrizek. Pozdravi na po-stajah Slatina - Radenci. Bučecovci in Križevci. Ob 10. uri prihod v Ljutomer (pozdrav), skupni obed. Popoldne konj-ska kazaška dirka na Cvenu. Skupna ve-čerja v Ljutomeru. V petek dne 15. sept. Ob 6. uri peš iz Ljutomera v Jeruzalem (prigrizek), ob 15. uri obed pri Zavrat-niku v Svetinjah, potem v Ivanjovce, odtod z vozovi v Ormož. (Skupna večer-ja in pozdravni večer). Ob 21. uri 55 od-hod v Ptuj. V soboto dne 16. sept. Ob 8. uri zbiralšče pred ptujskim Dii. domom, ogled mesta in okolice, skupen o-bed, popoldne ogled vinske kleti »Vina-ria«, mala južina, ob 17. uri odhod preko Pragerskega v Beograd. Kier so se na-ši kmetovalci lansko leto na svojem po-

tovanju pokazali, povsod so bili bratski sprejeti in pozdravljeni. Prijaznost in gostoljubnost sta bili nekaj posebnega. Med seboj so v tem oziru tekmovali vsi sloji, ne glede na različno polit. mišlje-nje, saj so v popotnikih videli povsod sa-mo mile brate Slovence. Pokažimo tudi mi Slovenci, da imamo srce odprto za brate Srbe. »Brat mi mlo. v koje vere bio«. Sprejemov so se udeležili vsi sloji, moški in ženske, pevski in druga dru-štva, šolska mladina, vojaštvo, sveče-ništvo. Povsod so visele zastave, celo vlake so (izven programa) ustavljali in nudili prigrizke. Ponekod je bilo glnje-nosti do solz. Dolžnost vseh Slovencev je, da ob teh dneh ne zaostanemo, da se pokažemo vredne svojih bratov Srbov, in da jim gremo povsod z vso resnično občuteno prijaznostjo in bratsko požrt-vovalnostjo čimbolj na roko. — Cen-tralni odbor za sprejem srbskih kmeto-valcev v Ljubljani, Kmetijska družba.

Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju.
Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimic.

„Balkan“ razstavljeni paviljon

kateri se je nahajal na zabavišču obrtne razstave v Celju, pripraven za eno družin-sko hišico, se po nizki ceni **proda**. Na-tančnejša pojasnila v hotelu pri „Belem volu“.

Pozor!
Zavarujte proti požaru poljske pridelke, hmelj, gozdove, hiše in gosp. poslopja.
Zavaruje se lahko za par mesecev. — Premije zelo nizke. — Pojasnila daje ustmeno ali pismeno „Jadranska zavarovalna družba“, Glavni zastop v Celju, Lava 22 15-6

Štev. 2553/22.

Razglas.

Zglasitev vojni obvezancev letnikov 1872 do 1900, ki so služili v bivši avstro-ogrski monarhiji pri ratni (vojni) mor-narici.

V smislu dopisa komande vojnega okrožja Celje, br. 18477 od 20./VI. tl. oz. naredbe gosp. ministra vojne in mornarice br. 1171/A. od 10./IV. tl. in mornar-ske komande Boke Kotorske Pov. Edv. br. 356 od 15./IV. tl. se razglašajo:

Vsi vojaški obvezniki (rezervisti) letnikov 1872 do 1900, kateri so služili v bivši avstro-ogrski monarhiji pri ratni (vojni) mornarici, se imajo zglasiti.

Vsled tega se poziva vsi voj. ob-vezniki (rezervisti) letnikov 1872 do 1900, ki bivajo v območju mesta Celje in so služili v bivši avstro-ogrski mo-narhiji pri ratni (vojni) mornarici, da se zglasijo pri podpisane uradu najdalje do 6. septembra tl. med uradnimi urami to je od 9. do 12. dopoldne v sobi št. 9.

Kdor bi se temu pozivu ne odzval, bode najstrožje po predpisih kaznovan. Mestni magistrat celjski, 29. avg. 1922.
Župan: dr. Juro Hrašovec l. r.

Kupimo vsakovrsten rezan in tesan les ter ce- pana bukova drva

proti takojšnjemu plačilu. Ponudbe z na-vedbo cene franko vagon na BRATA BATIČ, lesna trgovina Celje. 2-1

Električni stroji proizvod A E G električni števeci proizvod A E G

žarnice Tungram, vse elek-trotehnične potrebščine v za-logi p. zelo ugodnih cenah

ELEKTROTEHNIČNA TVRDKA KAROL FLORJANČIČ, CELJE.

Proračuni brezplačno.

Prva narodna brivnica

948 Lastnik 20-3

Matija Bukovčan, Celje, Kralja Petra cesta št. 27

Opozarjam cenj. občinstvo v mestu in okolici na dobro in čisto postrežbo. Prevzamam tudi britve za brušenje z enoletnim jamstvom.

Trgovskega učenca

iz poštene hiše sprejme takoj Rudolf Simonišek, Hrastnik. 1

2 gospoda

se sprejmeta na hrano in stanovanje. Vpraša se na Lavi 24.

Nova trgovina!

Obvestilo.

Nova trgovina!

Cenjenemu občinstvu vlijudno naznanjava, da sva otvorila v Celju, Alek-sandrova ulica št. 3 (preje Kolodvorska ulica), popolnoma na novo oprem-ljeno manufakturno trgovino z najboljšim moškim in ženskim blagom. Cene solidne! Blago prvovrstno! Postrežba točna! Tudi se bodo izdelovale obleke za gospode po konkurenč. cenah. Priporočava se za obilen obisk z odl. spošt.

Fr. in J. Meško

trgovina z manufakturnim blagom, 3-1
Aleksandrova ulica 3 Celje (Kolodvorska ulica)

KAROL PAJK

GELJE, KRALJA PETRA CESTA

Priporoča se c. občinstvu za nakup manufak-turnega in modnega blaga, posebno moškega perila. V zalogi vse nove sokolske potrebščine.

807 25-7

Prva hrvatska štedionica podružnica Celje

Ustanovljena l. 1846.

Aleksandrova ulica.

Ustanovljena l. 1846.

Delniška glavica: K 200,000.000.—

CENTRALA V ZAGREBU.

Rezerv. zaklad: nad K 135,000.000.—

Podružnice:

Daruvar
Delnice
Beograd
Bjelovar
Brod n. S.
Črikvenica
Čakovec
Križevci
Maribor
Mitrovica
Nova Gradiška
Novi sad
Ogulin
Osijek g. grad

Vloge: K 2.000.000.000.—

Podružnice:

Subotica
Sušak
Sv. Ivan Zelina
Varaždin
Vel. Gorica
Vinkovci
Virovitica
Vukovar
Zagreb, Illica 117
Zemun.
Ekspoziture:
Osijek d. grad
Vinica.

Prejema vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun. — Eskomptira menice in devize.

Prejema v inkaso tu- in ino-zemske menice in čeke.

Izdaja 4 1/2% ne zastavnice in 4 1/2% ne obveznice, ki so davka proste, pupi-larno varne in imajo jamstveno spo-sobnost.

Kupuje in prodaja valute in devize.

Izdaja čeke in kreditna pisma in preskrbuje izplačila na tem-lju akreditivov na vsa tu-in inozemska mesta.

Daje kredite v razni obliki.

Izvršuje vse borzne naloge točno in kulantno.

Posreduje pri nakazilih iz Amerike v tu-zemstvo.

Vloge nad K 1.000.000.000—

Kapital in rezervi K 200.000.000—

SLAVENSKA BANKA D.D. PODRUŽNICA CELJE

Ljubljana - Zagreb - Beograd

Bjelovar, Brod n. S., Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Monoštor, Murska Sobota, Osijek, Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Škofja Loka, Vellkovec, Vršac, Budapest (Balkan bank), Split (Jugosl. ind. banka), Wien (M. R. Alexander)

Obrestuje vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu po

4 1/2 %

brez odpovedi

5 %

proti 30-dnevni odpovedi

5 1/2 %

proti 60-dnevni odpovedi

6 %

proti 90-dnevni odpovedi

od dneva vloge do dneva dviga ter plačuje rentni in invalidski davek sama. Poštne položnice so na razpolo go.

Registrov. kreditna in stavbena
zadruga z om. zav.
Prežernova ul. 15 v Celju

"LASTNI DOM"

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje
po 5 % to je 5 Din od sto, proti odpovedi
po 5 1/2 % Din od sto. Pri večjih naložbah
po dogovoru.

Modele čevljev

v celih serijah iz lepenke, po mo-
dernih kopitnih oblikah ali ame-
rikanskih oblikah izrezane, do-
bavlja za tovarne obuvala in čev-
ljarje. Apartne, elegantne oblike.
Velikanska izbira novitet za vsa-
ko sezijo.

Zgornje dele

izdelujem iz od naročnika mi do-
poslanega materiala, prvovrstno,
hitro in po ceni. Posebna dela-
zmožnost v montiranju zgornjih
delov za

tovarne obuvala.

Nakup, reparatura in prodaja
čevljarskih strojev.

Zahtevajte prospekte od **Ralph
F. Richter, Subotica VI.**

Poučevanje

v vseh strokah, moderne, meha-
nične izdelave obuvala. Zahtevajte
prospekt. 791 78-17

Na hrano in stanovanje

se sprejme 2 do 3 dijake iz boljše
rodline. Kje, pove uprava lista. 1003 2-2

Kupujem

trd in mehek, rezan in tesan les.
Cenjene pismene ponudbe z navedbo di-
menzij, količine, cene franko oddajne po-
staje prosim poslati na firmo
Franco Vehovar, tovarna pohištva in lesna
976 trgovina v Celju. 10-4

Suhe gobe, lipovo cvetje, bri- njevo olje in poljske pridelke

plača najbolje tvrdka 40-13

SIRC-RANT, KRANJ
telefon int. št. 9,

in nudi po najnižjih cenah na debelo
sladkor, riž, olje, kavo itd.
Prosim za povzrojene ponudbe gob.

Sprejme se dijak

1. gimn. razreda ali meščanske šole
na stanovanje in hrano. — Naslov v
upravnistvu lista. 3-3

Proda se 10 praznih sodov

razne velikosti, po 1, 3, 4 polovnjake,
v gostilni pri Grenardirju pri Celju v
2 torek 5. septembra popoldne. 2

Trgovec išče

1004 2-2
lepo opremljeno sobo.

Plača do 700 K. Poizvedbe pri upravi lista.

Kupim po visoki ceni vsako
množino

jamskega lesa

plačljivo proti duplikatom. Prosim ob-
vezne ponudbe franko vagon vseh po-
staj na naslov **Korošec Dragotin**,
67-8 lesna trgovina, Braslovče. 834

Naznanilo.

Vsem trgovcem, modistkam in cenj.
občinstvu naznanjam, da sem otvoril zalogo

s klobuki in slamniki

v Celju, Gosposka ulica št. 4. 45-25

Fran Cerar,

tovarna klobukov in slamnikov v Domžalah

Obl. konc. posredovalnica
za promet z realitetami:

Anton P. Arzenšek

CELJE Kralja Petra c. 22 CELJE

Posreduje pri prodaji ozir. nakupu
zemljišč, hiš, vil, gradov, velikih in
malih posestev, industrijskih podjetij
itd., itd. vestno in točno. 45-14

Češplje

sveže, kupi vsako množino

Robert Diehl,

parna veležganjarna Celje. 15-4

Vdova brez otrok išče gostilno

996 v najem ali na račun. 2-2

Naslov: **V. P. Ostrožno 49**, p. Celje.

Več vajencev in vajenk

se sprejme pri tvrdki »ZLATARKA« v
Celju. 857-9

Učenec

se sprejme v pekovsko obrt.
Matevž Zdravec, Teharje 45.

Sprejemem takoj dva

čevljarska pomočnika

vajena boljšega dela.
Tanjšek Valentin, čevljar, Dobrna pri Celju

USNJE

VSEH VRST

PRIZNANO SOLIDNA POSTREŽBA

FRANJO FAGANEL — CELJE

Gosposka ulica 26.

99 104-48

Oglejte si manufakturno trgovino

J. KUDIŠ

Gaberje št. 3 (gostilna Plevčak) nasproti Mestnega mlina.

Priporoča se vsem odjemalcem: na drobno in debelo.

Dospela je velika množina inozemskega
blaga po zelo nizkih cenah; na primer
sukno za moške in ženske obleke, cefir,
šifon in raznovrstno manufakturno blago.

Jermenarji, sedlarji, tapetniki, kolarji,
pletarji in torbarji, ne pozabite pogledati

II. ljubljanski velesemenj, paviljon, št. 324

od tvrdke 995 5-2

„LORUM“, d.d.

trgovina jermenarskih, sedlarskih, tapetniških, kolarskih, pletarskih
in torbarskih okov, potrebščin in orodja.

Duga ulica 12 ZAGREB Telefon 14-96

Seno, slamo, drva, premog, žito, krompir, sadje

in druge deželne pridelke kupuje in prodaja

Oset Andrej, Maribor

Aleksandrova cesta 57

818 69-12

Telefon 88

Ustanovljena 1864.

Hranilnica mestne občine Celje

Ustanovljena 1864.

V lastni palači pri kolodvoru.

Stanje hranilnih vlog K 35.000.000.

Vrednost rezervnega zaklada K 8.000.000.

HRANILNE vloge, ki se sprejemajo od vsako-
gar, uživajo najpopolnejšo varnost in ugodno
obrestovanje. Poštne položnice strankam brez-
plačno na razpolago. Rentnino plačuje zavod
iz svojega.

SPREJEMA tudi v varno shrambo od strank
in sodišč razne vrednostne papirje, vložne knji-
žice i. t. d. Daje v najem PREDALE v svojih
safeblagajnah, tako, da obdrži ključ stranka
sama.

OSKRBUJE svojim vložnikom prodajo in na-
kup vseh vrst vrednostnih papirjev itd. Izvr-
šuje za nje tudi inkaso in druga denarna opra-
vila najkulantneje. IZPLAČILA v inozemstvu
izredno ugodno in promptno.

Posojila vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji. Brezplačna pojasnila in strokovnjaški nasveti v vseh denarnih prasanjih.

Puplarno varni zavod.

Telefon števil. 35.

POSJOJILNICA V CELJU

NARODNI DOM (NA OGLU V PRITLIČJU)

Stanje hran. vlog čez K 52,000.000—

Vrednost rezerv čez K 14,000.000—

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ brez odpovedi, $5-5\frac{1}{2}\%$ z odpovedjo, večje stalne naložbe po dogovoru

Obavlja vse denarne, kreditne in posojilne transakcije najkulantneje.



Drago Cerlini
Tovarnica samoočeznic
in drugih modnih
predmetov.

Celje
Slovenija
Glavni trg
17.

Točna posrežba.
Export.



Velika zaloga
vsakovrstnih
kravat,
moških pasov
in svilenih
žepnih robcev.



Učenec

se išče za trgovino mešanega blaga, v malem mestu na Spod. Štajerskem z boljšo šolsko izobrazbo in dobrimi pričetki. Naslov v upravi lista. 2—2

Motocikli

znamke »ALLRIGHT«, 3 HP, 1 cilinder, z novo pnevmatiko, v najboljšem stanju. se proda K 25.000—. Ogleda se v mehan. delavnici gospoda Gams, Gaberje pri Kinu. 2—2

Stavbeno in galanterijsko kleparstvo Franjo Dolžan

Kralja Petra cesta **CELJE** Kralja Petra cesta
izvršuje vsa dela točno in solidno. ■ ■ ■ Cene zmerne.
53 Proračuni na razpolago. 52—34



SUKNO

82 50—33

pristno češko za moške in volneno za ženske obleke in razno manufak-turo kupite radi direktnega importa po čudovito nizkih cenah samo v veletrgovini in razpošiljalnici **R. Stermecki, Celje.**



Najfinejši medicinalni konjak

in vse vrste žganja iz sadja izdeluje

60—8

PARNA VELEŽGANJARNA, ROBERT DIEHL
SLOVENIJA **CELJE**

Centrala: Razlagova ulica.

Lastni kamenolomi.

Kamnoseška industrijska družba v Celju

izvršuje nagrobne spomenike, grobnice, oltarje, pohištvene plošče, zidne obklade iz poherskega granita in vseh vrst marmorja, dalje stopnice, podstavke in vsa v to stroko spadajoča dela.